

## Any 2002. Toni Sala

No són els únics globus, però, ni els més vistosos. També volten sis rams de globus platejats, que els venedors van ancorant aquí i allà de la plaça. Són molt més grossos, de colors brillants, i, en manat, formen una nuvolada fantàstica amb dàlmates, marietes i unicorns barrejats amb cavalls, dinosaures, Doràemons. Un globus té forma de flor, amb el cordill que li fa de tija. La flor du dibuixada una cara i somriu. La sobrevola un altre globus en forma de papallona. A mesura que es vagin venent, els rams es desfaran i les figures inflades s'aniran passejant, cadascuna sobre el seu nen, per tota la plaça porxada.

## Capítol I. Entrada a la Festa Major

Dispersos, aturats, hi ha tots els elements que aviat es posaran en dansa: dracs, timbals, gegants, i una gran bola blanca i una gran bola blava al peu de la botiga de la Festa Major. En un balcó, una família fa onejar una senyera. No hi ha gaire gent, als balcons. És millor ser a baix de la plaça. L'home que parla per megafonia es mou entre la gent amb el micro a la mà. Ho fa molt bé. Pregunta ara a l'un, ara a l'altre: és la festa dels que entrevista. Du els cabells llargs engominats, pentinats cap enrere, i les ulleres fosques retirades a sobre els cabells, a manera de diadema. Du americana crema, camisa negra i corbata clara. Està molt moreno, sembla un italià.

Molta gent n'està, de morena. És gent que ve de les vacances. Es retroben amb els coneguts:

—No diries on hem estat, aquest agost!

—He arribat i ho he engegat tot. M'he assegut a l'ordinador. M'he dit: vinga, cafè. I vinga. M'he concentrat de cop.

—Que soni la Guimbada!— demana el presentador.

I sona la Guimbada. Algunes cames es flexionen. Unes noies criden l'"ei-ei-ei-ei!", mentre fan els quatre salts. Les lloses ballen sota els seus peus. S'aixequen uns quants braços. N'hi ha que branden mocadors. Això també forma part de la batalla del sobrecap.

Comencen a disparar-se coets des d'una teulada, com si es destapessin ampolles de xampany. El fum dels coets torna de color taronja una part del cel blau. Els petards finals semblen tres punts suspensius. A Granollers, està a punt de començar la Festa Major.

El fum dels petards es dispersa i el cel recupera el blau venecià. A l'Ajuntament hi ha les banderes blanca i blava, senzilles i netes. També hi ha una senyera —cap altra. Timbals. Els gegants, tibats, quan comencen a avançar, passen per davant dels maniquins immòbils d'un aparador. També els veu l'ull vermell d'una òptica.

Desfilen els Blaus. Després vénen els Blancs amb els globus. Al final hi va un individu vestit com de faraó, assegut en una butaca posada al sostre d'una furgoneta. Du una meitat de la cara pintada de groc i l'altra de verd, molt animat, que canta "mira quina trompa, mira quina trompa", pica de mans i tira confetti. És el bufó dels Blancs.

En una altra banda de la plaça, uns nens dels Blaus s'enfilen en unes oliveres. El presentador diu que ara cal esperar-se. La cercavila ha d'arribar fins a la plaça de la Corona, on recollirà el pregoner. Hi ha sis micros sobre un entaulat que esperen els intèrprets.

A la plaça s'hi veu un jovent que no esperaries trobar-te al pregó d'una festa major. Amb el cabell rapat, les puntes engominades, ulleres fosques blau fluorescent, samarreta negra arrapada –ExtraDisco, hi duu escrit–, pantalons blanc elèctric tipus xandall, sabata negra esportiva, braços musculats, mans a les butxaques i un braçalet de cuir fosc. Tecleja un mòbil amb caràtula de disseny; envia i rep missatges SMS.

La veu del presentador ocupa la plaça:

–Segons la policia municipal, la cercavila ja és a la Fonda Europa!

Fa estona que la gent està dreta esperant. Els que poden, es recolzen a les columnes. Hi ha un nen dels Blaus en una cadira de rodes:

–¿Cuándo comienza?

–Estan allà!

–Forts aplaudiments per la Colla Jove de Diables de Granollers!

Els diables passen fent una processó. Encenen la pólvora. Una nena es posa els dits a la boca. Un home s'ho mira per la pantalla de la handycam. Entra la banda municipal a ritme de Guimbada. Toquen una mica ensopits –ja deu fer estona que bufen. La gent aplaudeix.

–Si això és un aplaudiment– els renya el del micro, –ja ens en podem tornar tots cap a casa!

Se senten grunyar els motors d'unes motos. Els gegants arriben ballant. Entra el cap de colla dels Blaus. Les motos retronen fort. El terra tremola, s'escampa l'olor de benzina cremada, apareixen una vintena de motorasses, Harley Davison negres. Els conductors van amb armilles de cuir.

–Són... Els pistons Blaus!– anuncia el presentador.

De cop, totes les cares s'han girat cap a l'entrada de la plaça. Han d'arribar els pregoners. Només un nen petit, a coll, porta la contrària: assenyala les motos mentre se'n van.

Guimbada.

–Mans enlaire, Granollers! Que això és a punt de coure!

Entra la colla de bastoners. Fan un ball contundent i precís. Entra la colla Mac Hagum, dels

Blaus. Van d'escocesos, porten un penó amb el nom i un "Blaus always gratefulls". Quina conya: fan una mena de ball de bastons. Duen caixes de whisky, però no estan gaire pàl·lids, per ser escocesos.

—Com respira la colla Blanca?

Crits.

—Com respira la colla Blava?

Encara més crits.

Entra la cap de colla dels Blancs, amb el gegant al darrere. La banda de gralles dels Blancs els segueix. Deixen anar els globus, que surten disparats cap al cel blanc, just a punt d'enfosquir-se.

La banda municipal ja seu a la tarima. Amb l'esquena clavada a la paret de l'Ajuntament, els gegants altius sembla que es mirin amb condescendència l'esverament de la plaça.

—Grup nou: les dames blanques!

Una trentena de senyoretes gràcils, amb tutú blanc i ulleres fosques, totes bellíssimes i insinuants, es posen a ballar el Llac dels Cignes. Amb un escocès cadascuna, farien la parella de l'any.

—I ara, un dels elements més singulars i representatius de Granollers: els Xics de Granollers!

S'han encès els fanals de la plaça. Els edificis s'encomanen del color argilós de l'Ajuntament, del vermell dels domassos. I avancen immòbils els quatre components del pilar caminant, el nen negre a dalt de tot, com una estàtua d'església amb el palmell obert. Grans aplaudiments. El pilar s'atura davant del balcó de l'Ajuntament. Amb un drap negre pugen el nen. Tota la plaça conté la respiració. Tan bon punt passa el perill, esclata un aplaudiment que supera tots els anteriors. Un globus blanc s'enlaira per davant de la façana flamígera. Ara el presentador és a la balconada de l'Ajuntament, amb l'alcalde.

Guimbada.

Els castellers comencen un quatre de set. Els relleus de la façana de l'Ajuntament fan ombres arbòries. Els nens estan esverats.

—Berta!— crida una mare. —Em fas mal!

La gralla toca. Es disparen els flaixos. El cel s'ha tornat negre. S'il·lumina la banda. El metall s'encén. Ara el mestre Ventura dirigirà les melodies que han de ballar els gegants. El presentador crida els pares d'una nena que s'ha perdut.

Ball dels gegants de la ciutat. Esteve, Plàcida, Cosme i Damiana. La gent aplaudeix. S'acosten, giravolten, tan dignes. Un pare du el nen, dret, a sobre l'espatlla. I ara els quatre gegants cauen d'esquena.

—Ai, que cauen!

Aplaudiments quan es redrecen. Els gegants són erts, però els rams de flors els ballen a les mans mentre giren i giren. Voleien la capa blava i la capa vermella. Quan els gegants s'aturen, baixen una mica, com si s'agenollessin –de genolls a la plaça, els reis. El ball del colom és un ball curtet. Més gent. Entre les columnes de la Porxada comença a fer-hi calor. Al colom, el segueix el drac, de tres caps però sis boques de foc, llum i fum. Un focus il·lumina el balcó de l'Ajuntament. L'alcalde recita el pregó. La gent comença a xerrar. Després vénen els pregoners Blaus. Són una parella.

–El cunyat de l'alcalde!– diu algú, a la plaça.

Els pregoners fan rimar major amb xarampió i Déu n'hi do. Saraus ho fan rimar amb Blaus, i sants ho fan rimar amb blancs. També rimen olimpíades (amb l'accent tal com està escrit) amb recordades, i acaben amb un: visca la festa major!

Llavors s'apaguen els llums. La plaça queda a les fosques. Entra un home amb una torxa olímpica. Encén la fletxa de l'arquer. L'arc es dispara, la bola encesa travessa cap amunt la façana de l'Ajuntament, passa pel costat de l'esfera del rellotge, que marca un quart i mig de deu, desapareix a darrere de l'edifici i al cap d'un segon s'aixecarà des d'allà un castell de focs artificials que il·luminarà amb una pluja de llum la plaça porxada i la gent, i llavors ja tothom saltarà i cridarà i ballarà amb la banda municipal. És festa major.

## Capítol II: El pas d'una rajola a l'altra

Es passen els rajols un per un, d'una mà a l'altra, primer a la dreta pròpia i després a la mà esquerra del veí, carrer avall. Granollers es dona la mà a través de la rajola com se la donaria a església; són rajoles que no construeixen murs, només passen carrer avall per un riu de mans, com les festes majors han anat i aniran passant d'un any a l'altre, com van fer-ho un dia en el salt des de l'any 1897, d'on la qüestió de rajoles treu l'origen, fins al 1983, i d'allà any per any fins avui, i d'avui fins a una tradició llarga i sentida.

Quan el pregó es va acabar, a la plaça porxada van tocar-s'hi jotes, boleros i fandangos mallorquins. A la caixa de música de la plaça, els balladors giraven sobre si mateixos. A la plaça de Maluquer i Salvador, s'hi tocava salsa; i al parc de Torras i Villà hi actuaven els Quico el Cèlio.

Cada terra fa sa guerra, i Quico el Cèlio va explicar amb orgull la festa major del seu poble:

–La gent se trobava de matí mañana i se n'anava a trobar fator, que vol dir lo que fos per enramar lo carro. Enramaven el matxo hasta les orelles. Després tornaven a la plaça del poble i semblava que tot lo poble quedava inundat d'aquella olor d'espígol de mata i agafaven la dolçaina, lo tabal i lo guitarró.

El públic va riure i va aplaudir. Al final, tots quatre músics van baixar de l'escenari i van cantar una jota mig improvisada, sense altaveus. La gent va aixecar-se de la cadira per aplaudir. Els Quico són uns grans músics: es deixen anar pel costat del jazz, donen lliçons de llengua i de saviesa autòctona i han renovat la cançó de protesta catalana denunciant la desgràcia del transvasament.

Sortint del parc, en un gran escenari sobre l'asfalt, l'orquestra Girasol ja començava a tocar. Poca gent vora l'escenari. Però és que era molt aviat: tot just dos quarts d'una. La nit encara havia de començar.

La primera rajola ha trigat tres minuts a arribar al final. És de color blau.

—Venga, Pedro!

Amb la mateixa fluïdesa temporal que el rajol passa d'un segle a l'altre o d'un any al següent, uns mateixos escenaris passen d'una actuació a la que ve. Tornem a ser al parc de Torras i Villà. Ahir hi cantava Quico el Cèlio. Avui s'hi fa la paellada popular, i potser hi cantin els àngels. Alguns comensals seuen a la grada per veure cuinar per a tres mil persones. Dos cents setanta-cinc quilos d'arròs, mil de peix, vint quilos d'all i vuit cuiners en escena. Dirigeix el mestre Rovira.

—Què t'estimes més, el sol o la cuina?—, li pregunten.

—Bueno...— contesta el cuiner. —El sol, com que tot l'any estic a la cuina, no el veig gaire. A mi m'agrada més estar a la cuina que a la platja.

Doncs avui se n'ha endut la cuina a la platja, perquè fa una calor que fregeix. La foguera de sota la paella tampoc refresca gaire. Ni l'hora; quarts de tres.

S'han format deu cues per recollir els plats d'arròs que serveixen els Blancs, i una altra desena de cues per recollir els plats que serveixen els Blaus. Els que hi són es protegeixen el cap amb gorres, viseres, barrets de palla, samarretes que han canviat de funció i fins i tot un paraigua.

Això del menjar pot arribar a ser molt primari. L'alcalde diu que l'arròs ja està al punt. L'efecte és immediat. A la grada d'espectadors les boques saliven.

Sempre hi ha, però, l'insubornable:

—Val la pena esperar-se una mica—, li diu a la dona. —Quan acabin de repartir la paella gran, en faran una de més petita, més gustosa. Al pot petit... ja ho saps.

Els que serveixen tenen calor. S'han arromangat la samarreta blanca de l'Arrossada Popular 2002 als braços i a la cintura. Són jovenets, hi ha algun pírcing brillant en algun melic. Comencen a veure's passar plates de cartró blanc sobre els caps dels que fan cua. A cada plata hi van dues o tres racions d'arròs, panets i coberts.

Sempre hi ha, però, el que protesta:

—Te valía más ir a comprar y cocinar tú—, li diu un a una dona que arriba amb els plats.

—Acababas antes.

—Pero vale la pena! El alcalde también está por ahí haciendo cola! Bueno: quieres un granito?

L'impressionant bufó dels Blancs es passeja per entre els seus. Pels altaveus sonen estàndards dels últims vint o trenta anys. Dos amiguets seuen junts:

–A que está bueno?

–Está de puta madre.

Ja comencen a córrer plats amb tallades de meló. En una parada de La Sirena regalen gelats d'orxata. S'ha aconseguit un dia de parc ciutadà, una cosa mai vista, les taules de càmping sobre la gespa fresca del parc, els veïns asseguts els uns al costat de les taules dels altres, sense parets que els separin. N'hi ha que s'han portat la taula i les cadires de casa, i n'hi ha que s'han portat ampolles de bon vi, i de cava.

En un carrer del parc hi ha uns estenedors de balcó que aguanten amb pinces de fusta, com si fossin mitjons, tot de papers amb frases escrites. Al costat, asseguts a la gespa, mentre dinen, dotze Blancs decideixen qui guanyarà el concurs literari Fica la F a la font: serà qui hagi escrit la millor frase fabulosa, follonera i fantàstica amb les màximes efes possibles. Per això es veien tantes efes clavades pel parc. Tenen una selecció de frases penjades en un plafó i van eliminant les que els convencen menys. L'Enric Boluda pregunta al jurat:

–I quin criteri teniu?

–Triarem la que ens agradi més. El criteri és subjectiu total, o sigui que...

Eliminen una frase que comença amb "Fica el fuet al forat". Per obscena. Després desqualifiquen "El fi de la font".

–És patètica! A fora!

Darrere seu, en una taula, hi mengen uns nois que porten una samarreta que diu, amb lletres vermelles: Fem festa.

El primer correaigua s'ha fet a la tarda, amb els nens. El segon és de nit, després del correfoc. Al primer hi ha la felicitat essencial de les criatures i al segon la força física del cos dels grans, de nit, suats pel correfoc que s'ha fet just abans, que criden "aigua!" banyats per la llum i la música, arrossegats pels sentits. Si no és en algun nen, poques vegades es veu una alegria tan depurada. És una alegria que ha passat el filtre de tots els sentits.

Al parc, després, espectacle de The Chanclettes. El trio de transvestits, o el fet que sigui divendres, ha convocat el doble de gent que l'espectacle de la nit anterior. L'hora i mitja de problemes sexuals s'ha acabat fent una mica reiterativa. Després, hi haurà ball fins que es faci de dia: l'orquestra Sundra, els LaRocaInternacionalKaratePunks, l'orquestra Tandem i, a les 5 de la matinada, al parc de Ponent, els Cachomundo i Sol Lagarto.

Al Club de Ritme del Casino, mentrestant, s'hi ha començat el ball del fanalet. És una altra història. Veure aquests balladors a la fresca, amb els llums apagats, cadascun sostenint la seva flor amb una espelmeta encesa, fa part d'una festa major entranyable que no surt al programa. És una escena petita i essencial, aquest vals que la gent gran balla darrere les reixes, a la pista de ball del Casino. La música batega com un cor que alimentés tots els altres balls, d'aquesta i de totes les festes majors.

Al ball de la tarda d'anar-se passant les rajoles, s'hi tenia per parella la ciutat mateixa de

Granollers, maó per maó, i també, d'una manera semblant a com unes hores abans, al parc, els veïns dinaven en aquell menjador comunal sense parets, ara el pas de mà en mà d'aquests murs descompostos ha anat repartint, pel contacte amb cada rajola, l'argila originària, l'essència compartida d'uns conciutadans, carrer avall, de mà en mà i de festa major en festa major, recurrent dues venes paral·leles, la blanca i la blava.

## Capítol III: No acaba de ploure

A quarts d'onze del matí, sota el cel gris, els gegants de Vilanova i la Geltrú pugen per la carretera ampla i solitària. Han vingut a trobar-se amb els gegants de Granollers. La façana grogosa de la fonda Europa, amb els tendals blaus, té l'aire d'indiferència que li dona l'edat.

Els gegants van pujant en silenci. Amb la corona freguen la fulla dels arbres. Ningú ha sortit a rebre'ls. Només els acompanyen els geganters, vestits de blanc amb una faixa negra. S'aturen de tant en tant a ballar. Sense gent a la vora, les gralles i els timbals fan un so sec. És com un conte de por: quan els gegants van arribar a Granollers, la població, espantada, ja havia abandonat la ciutat. Però és mentida. Els granollerins hi són tots. Dormen. Siguin Blancs o siguin Blaus, dormen tots.

Fora dels quatre de sempre que s'han aixecat per anar a buscar el diari.

—Fan el tapeo aquí darrere— protesta la quiosquera. —Ho deixen tot fet un desastre. Fan tacos, xoriço, calamars, què sé jo, i, després, tot per terra.

—Ai, no me'n parlis! L'altre dia ens van fer una festa a darrere casa!— es queixa un lector de La Vanguardia. Després pregunta: —Ja has vist quin cel fa?

Hi ha gent amb molt mala intenció.

—Plourà. Si no aquest matí, aquesta tarda.

Quatre hores després, al costat del mateix quiosc, s'hi fa cua pel tapeo que han organitzat els Blaus. És una cua acollidora, perquè és curta, i hi ha uns bancs ombrejats que permeten asseure's mentre s'espera.

—Aserejé! — canta una nena. És la cançó de l'estiu. —Y un movimiento sexi.

A dos quarts de tres anuncien pels altaveus que una de les mandonguilles conté un premi.

Amb la roba neta i planxada, en Guillem fa cua amb un grup de tres noietes. Una explica a les altres:

—És que, el dijous, no hi havia persona que no em digués: has vist, en Guillem, com va? Però tothom, eh? I això que tot just era dijous.

—A veure si encara ens plourà. Com a l'arrossada de Canovelles.

I potser l'encerta. Cau alguna fulla. El cel s'ha enfosquit. Les fulles dels arbres es refreguen amenaçadorament. Llavors s'ha descobert que la cua acollidora només era la dels tiquets, és

a dir, el pròleg de la de debò.

—Este año hay mucha gente— comenta un, i deu ser veritat, perquè la cua no avança.

El tiquet dóna dret a tres tapes, que es poden triar entre les mandonguilles, caragols, calamars, callos, empedrat —boníssim—, pollastre i conill. El calamar amb ceba té molt d'èxit. Hi ha expectació, però la mandonguilla premiada no surt. Potser era una broma dels Blaus, o potser l'afortunat s'ha empassat el premi. Com que la cua no es mou, algú proposa d'anar-se'n a la botifarrada que es fa a la plaça de les Olles. Però arriba la notícia que allà la cosa està igual. L'èxit té un preu. Sempre es pot acabar anant a veure el concurs d'allioli.

Quan ja tothom ha pogut omplir el plat, cauen les quatre gotes promeses, quatre de comptades, però: just per complir. No aigualiran la sangria. Un grup de catalans amb accent argentí comenta les aventures que ha tingut amb l'avió durant el viatge d'aquest estiu. Hi ha una família francesa amb un nen petit, d'uns quatre anys. Dues senyores escuren el plat:

—Que estires la corda, aquesta tarda?

—Que no, que jo animo. Diu que es cremen les mans.

—Encara ric d'ahir amb les Chanclettes. Quina bogeria. I quan es tirava el pedo? Ai, el pedo! I aquella més grassa? Aquella feia petar!

—La que es deia Berta?— pregunta el marit.

—Mira com se sap els noms! Mira!— riu la dona. —Va mamat! Va mamat!

La tarda és la de l'estirada de corda. No veas como está esto, macho, diu un. No pots moure ni el peu. La competició dels petits encara costa més de veure. En un moment es decideix la victòria. Un nen d'uns quatre anys plora en braços del pare. Du el mocador blanc.

Arriba el moment dels grans. Els Blaus estiraran en direcció al pavelló; els Blancs, envers la fonda Europa. En Francesc Payàs, mentrestant, es fuma una fària. Més d'un acompanya la cançó d'en Xin-Xan que sona pels altaveus. Una dependent ha tret el nas per darrere uns maniquins a l'aparador d'un primer pis. Escalfament. Els grallers Blaus es preparen per tocar. Flaixos. La gent canta. Si ahir al mig del carrer, durant la passada de rajoles, hi havia dues files separades, avui Blancs i Blaus en fan una de sola. Segueixen la mateixa corda, fan un carrer al mig del carrer.

Els músculs es tensen. Comença l'estirada. En Francesc Payàs ha perdut la fària. Els primers segons la corda no es mou, però l'esforç és massa gran i de seguida la corda es desplaça uns centímetres carrer avall i arrossega els Blaus. Els Blancs aixequen els braços. Han guanyat el primer assalt. Una serp de guants aixecats papalloneja de la meitat del carrer cap avall.

Canvi de direcció. Per un costat baixa el corrent Blau i per l'altre puja el corrent Blanc. Hi ha tanta gent que els costa canviar de costat. No es pot ni aplaudir; no hi ha espai. Els grallers toquen. Una ampolla d'aigua va passant de mà en mà per sobre els caps. Els competidors suen. Si ara plogués, fins i tot s'agrairia.



–Si tornen a guanyar els Blancs, s’ha acabat.

–Però guanyarem els Blaus, perquè ara som al costat bo; la baixada va a favor nostre. A més, és que els hem deixat guanyar. Ha sigut per donar-lis una mica de peixet.

La corda es torna a tensar. Els Blaus no aguanten la primera estirada. Deixen anar corda. Els Blancs ho aprofiten. Els Blaus miren de recuperar-ho a estrebades, però acaben cedint.

S’aixeca una fila de braços blancs. Un nen crida:

–Fo-teu-vos!

L’alegria blanca s’escampa per tot el carrer. És un moment èpic. La segona vegada, en tota la història, que els Blancs guanyen l’estirada de corda. Els derrotats caminen capcots. Els vencedors s’ajunten i canten una altra cançó de l’estiu: Chiuaua!

–Aquest any han canviat els papers! For-ça blan-ca!– cantat com “força Barça” –For-ça blan-ca!

Al vespre, torna a haver-hi correfoc i correaigua –que potser hauria de dir-se, més aviat, ballaigua. Quan acaba, la gent se’n va cap al parc, a veure si encara és a temps de sentir alguna havanera. Passen per davant del Casino i veuen a l’escenari del pati uns balladors de country.

L’amfiteatre del parc està més ple que mai. Els tres cantants empordanesos del grup Port Bo s’han ajuntat amb les quatre cantants cubanes de Gema 4. “La sirena es feu un xic ençà, un xic ençà es feu el pastor de la muntanya.” Són al final del concert. Estan cantant l’Empordà. Hi ha una comunió de llavis que sil·labegen les mateixes paraules. Tot és camí i tot és dreuera. Són al final del concert. La gent es posa drete. La fusió dels dos grups ha estat un encert.

Quan el públic ja és a punt de marxar sense bis, surt per fortuna una veu de tenor d’entre el públic:

–Una altra! Una altra!

Els que ja començaven a marxar s’aturen. L’aplaudiment es refà. Els músics tornen a escena. L’home que els ha fet tornar està content. Du un mocador blanc al coll.

–L’aredejé! – crida, en broma.

I els músics entonen La gavina.

Després de les havaneres hi ha tres o quatre balls per triar, a més de les discoteques. Els que vénen del concert d’havaneres s’aturen en un xiringuito de l’entrada del parc. La gent s’està drete al voltant de la barra, en grups de tres o quatre, amb el got de plàstic a la mà, parlant.

–Ha tornat de l’estirada de corda amb una ampolla de xampany– explica un noi amb ulleres.

—No sé pas d'on l'ha tret. Ha mullat tot el sofà. No l'havia vist mai així. Se m'ha abraçat i... és que plorava!

Una noia parla amb uns amics. Passa un noi i se la queda mirant. Es coneixen? Tornen a mirar-se, van per dir-se alguna cosa. Però no. Després, quan ja és massa tard, ell encara es gira un moment.

A la zona de bars, la nit s'allargarà molt. Hi ha gent a les taules de fusta, i n'hi ha d'assegada a la gespa. Escolten l'orquestra Tràfic, xerren, de tant en tant s'aixequen i van a ballar. Passa corrent per la gespa un noi amb una noia carregada a cavall. És dissabte. Tota la matinada se sentiran crits d'alegria pels carrers del casc antic de la ciutat.

Durant el dia d'avui, han caigut 20'6 litres per metre quadrat a La Quar de Berguedà, 11'2 a Rubí i 7'2 a Santa Maria de Palautordera, 5'6 a Santa Coloma de Farners i 3 litres per metre quadrat a Montmeló. A Granollers, quatre gotes a mitja tarda. És tot el que ha plogut des del dijous, en aquesta festa major de l'agost més plujós, i amb diferència, dels últims anys.

## **Capítol 4: Traca i Guimbada finals d'aquesta festa major**

Al migdia, seguint Llucifer sota un sol infernal, apareixen a la plaça de la Porxada els timbalers dels diables. La gent els envolta. Han vingut a llegir els versots crítics. Els versos parlen de cada grup. Els Blaus són diabòlics i els Blancs són santots —és una elecció molt difícil.

Toquen les gralles. Els castellers aixequen les torres. És trist quan un castell s'enfonsa, o s'ha de desfer sense haver-lo coronat. D'aquesta manera va passant el matí de diumenge. Les taules de les terrasses dels bars estan plenes. La gent procura posar-se a l'ombra de la Porxada. Vesteixen o roba de mudar, o samarreta blanca, o samarreta blava: els tres uniformes de festa major, a Granollers.

Quan arriba l'hora de dinar, els castellers no retenen ningú. Abans de marxar, alguns passen per la pastisseria a buscar les postres. Les dependents van per darrere la barra amb plates de rebosteria plenes de tocinets i lioneses de nata i de xocolata. Les vitrines refrigerades han quedat buides. Se sent el paper d'embolicar. Les dependents passen el cordill perquè el client pugui arribar a casa amb els dolços penjant del dit.

És hora del dinar de festa major. Aquí els grups de Blancs i de Blaus es disgreguen i tornen al nucli familiar. Al menjador de les cases, les taules s'han parat amb les tovalles més blanques, i les cadires es toquen les unes a les altres perquè hi càpiguen tots els convidats. Els plats i els coberts de les celebracions han sortit de l'armari.

La recepció de la Fonda Europa, amb l'escala de fusta de fons, és com el decorat d'una obra de Sagarra. Un matrimoni amb un nen entra i demana per dinar. Ni somiar-ho. Fins i tot les taules de la cafeteria estan ocupades. Els cambrers entren i surten de la cuina sense parar, amb el tovalló blanc impecable penjant del braç, ben net, perquè contrasti amb el negre de l'uniforme. Els palmells sostenen plates rodones d'inoxidable. Se sap cap a on va un cambrer per l'atenció amb què tots els ulls d'una taula el segueixen.

Les postres es porten a taula en castells de pastissos sobre uns carros de fusta. La cafetera

fa soroll, treu vapor. Se senten dringar les culleretes. Les cares dels comensals s'han tornat serioses. Xerren, fumen, comencen la digestió. Aquesta tarda, a l'estadi, hi haurà el combat dels rajolers.

Però abans val la pena passar a veure competició de trastomòbils. Els vehicles semblen trets d'una pel·lícula de dibuixos animats. Les cares dels conductors que baixen pel carrer enduts per la gravetat són tot un poema. Ara baixa un llit de matrimoni amb rodes. El trastomòbil següent du per nom "El Lluçanès és comarca". Després passa, en silenci, el vehicle "666" de la Roca del Vallès. És una piràmide amb rodes de cartró vermell. Els conductors hi van a dintre, encongits, però no es veuen.

—A la Roca, el sol hi toca!— crida un del públic.

Mentrestant, l'amfiteatre del parc s'ha convertit en pista de circ. Hi fan un espectacle d'acrobàcies i malabarismes, amb trapezis, salts i rialles. Els pares i mares estan encantats. Hi ha set artistes sobre la pista, les coreografies són molt complicades. Últimament, però, el circ s'ha anat tornant una mica intel·lectual:

—És molt avorriment, mama— diu un nen.

Més que això, són les ganes que passi el temps i que comenci el combat dels rajolers.

Són dos quarts de set i fa molta calor. Després es gira vent. A la Porxada hi fa fresca. L'engalanat de colors oneja. Hi ha una noia que du un gran danès jove, gris, luxós. També hi ha un gos petaner amb un mocador blanc al coll, i uns nens que juguen a futbol. Fora de l'ombra, la plaça és mig plena. El públic del parc se n'ha anat directament al pavelló.

El gegant dels Blaus surt a ballar. Després surt el Blanc. Són dos gegants amables que no espantarien ningú. També arriba el bufó dels Blancs. Va, com sempre, assegut a la butaca de sobre una furgoneta, amb un micro, i no para de xerrar —ningú li fa cas; no se'l sent, el tapa la música de L'hereu Riera.

Surt la cuca. Som-hi tots. Ha arribat el moment. Els Blaus acompanyen el gegant Blau i els Blancs acompanyen el blanc. La comitiva Blava és més sorollosa, la Blanca és més metòdica. Els Blancs duen uns globus llargaruts, com mil braços blancs —la batalla del sobrecap, aquest any, l'han ben guanyada.

La festa major surt del reducte on s'havien fet fins ara tots els actes. El riu blau i blanc baixa per la carretera. Pel camí, hi ha un autocar de barcelonistes a punt de marxar cap al futbol. Està mig buit.

Quan hi arriben els gegants, ja tota la ciutat de Granollers omple l'estadi. És la primera vegada que el combat de rajols es fa aquí. D'ençà que van ser construïdes, deu anys enrere, aquestes graderies només s'havien omplert així en un parell d'ocasions.

El presentador anima el públic a fer una onada humana. Una vegada es comença, però, no es pot parar. L'onada va donant la volta a l'estadi. Passa per tothom.

Gran ovació. Han entrat els rajolers. En Biscarri fa la cara més seriosa. En Galí somriu més. Sembla més tímid. Ara tot Granollers s'hi sent representada. En Biscarri corre per la pista. Va

tot de blau i du una fotografia de la seva cara estampada a la samarreta, sobre el rodó de la panxa. Aixeca els braços. Sembla un boxador. Els Blaus estan contentíssims d'això, i s'aixequen i aplaudeixen més fort. Ara posa davant dels periodistes. Cinc càmeres disparen cinc flaixos. Un càmera filma. El combat es retransmet en directe per televisió.

Del correfoc al correaigua, i de l'argila molla a l'argila cuita. Guimbada. En Biscarri també salta.

La competició és renyida i fatigant. Els jutges determinen quines rajoles puntuen i quines no. L'emoció es manté fins a l'últim moment.

I guanyen els Blancs, i es desprenen del sostre de l'estadi tot de globus enfilats en alternança: un de blanc, un de blau. Allà on són els Blancs, se senten esclatar els globus com si fossin petards. Els rebenten amb els peus. En dos segons no en queda ni un de blau.

Al carrer està plovent. No es podrà fer la traca final. Potser millor: la festa major quedarà oberta, inconclusa.

Després, vistos des del parc, els focs d'artifici s'obren com flors en el cel tapat: gladiols i clavells entre els arbres foscos. El sopar de final de festa, aquest any, és una graellada popular. La brasa vermella palpita a l'amfiteatre. Abans de tronar, els focs fan esclats de purpurina al cel, de colors blaus, grocs, blancs, liles, les palmeres de llum es converteixen en desmais.

Després, a la Porxada, s'hi celebra el brindis de festa major. A la cua, hi ha una senyora que es queixa:

—Hi ha gent que no la veus mai. Però, noi; aquí hi són tots.

Tothom està atent al balcó. A les esquenes blaves, s'hi llegeixen els noms de les colles: fòssils, zona blava, no et quedis en blanc, tapeo blau. S'aixequen entre els caps sis mans amb sis copes i fan un brindis.

—Jo n'estic convençut—, diu un Blanc, molt content. —Etic a punt.

Els globus i les copes, quan passen per davant d'un focus, fan ombres a les parets de la plaça. Surt el presentador al balcó. És un quart d'una. Ell va obrir la festa i ell la tancarà.

—Visca el Blanc! Visca el Blau! Visca Granollers!

La gent coreja la melodia del correaigua. Surten al balcó els caps de colla. Guimbada. Els Blaus estenen samarretes blaves de cara al balcó. Els Blancs fan el mateix amb els mocadors. Hi ha una pancarta que reclama una colla roja.

Es fa un homenatge a en Rovira, per tots aquests anys de paellada. La gent crida: Rovira! Li regalen un quadre de la plaça de la Porxada en un dia de festa major.

Ara llegiran el veredict. Els Blancs se'ls veu molt convençuts. El presentador recita uns versos que descriuen com ha anat la festa. Quan apareixen els noms d'Aznar i Garzón, la gent xiula, crida i protesta —és la realitat exterior, dolorosa, que s'espera impacient a la porta.

Salta el tap d'una ampolla de xampany, i un sortidor de líquid s'enfila amunt, des de la gent fins a mig camí de la balconada. Una noia es rosega les ungles.

–Almenys li queden cinc pàgines de versos– diu a l'acompanyant.

Finalment, com tothom s'esperava, guanyen els Blancs.

Guimbada. Mocadors i globus blancs. Crits. Blancsfollia.

La cap de colla Blanca, ben afònica, diu:

–No tinc gaire veu... Però m'agradaria dedicar aquesta festa major...

Grans ovacions. L'excitació supera l'esgotament. Recolzat en una columna de la Porxada, hi ha un home amb una maleta. Fa cara de satisfet. Una senyora gran li pregunta:

–Tu ets aquell que fa el relat?

–Sí...

–Què t'ha semblat, noi, aquesta festa major?

–Doncs que en sabeu molt i que us costarà millorar-la.

–Eh, que en sabem? Eh, que en sabem? Ara no ens la copiïs, tu, eh?

–Copiar-la? Seria impossible! M'hauria d'endur la Porxada i tots els granollerins– diu l'home, i remata: –Moltes felicitats, senyora. I moltíssimes gràcies.

// S'ha separat la Galeria d'imatges corresponent al uploader d'imatges propi del content type,  
// dels "nodes reference" als continguts de "Galeria d'imatges" pre-existents. ?> // Uploader  
d'imatges ?> // "Nodes reference" a les Galeries d'imatges ?>

comunicacio@ajuntament.granollers.cat

---

**URL d'origen:**<https://www.granollers.cat/festamajor/any-2002-toni-sala#comment-0>